

Předpřítomné časy

1) Předpřítomný čas prostý - *Present perfect simple*

kladná oznamovací věta (*affirmative*)

- **podmět** + **have/has** + **minulé přičestí slovesa** (= u pravidelných koncovka **-ed**; u nepravidelných 3. tvar)

We have played tennis

She has played tennis

zápor (*negative*)

- **podmět** + **haven't/hasn't** + **minulé přičestí slovesa**

They haven't played tennis

otázka (*question*)

- **have/has** + **podmět** + **minulé přičestí slovesa**

Have you played tennis?

tri základní situace, kdy se používá:

- něco se stalo v minulosti, **ale výsledek trvá** (a také nás zajímá):
I have broken my leg. Zlomil jsem si nohu. (=TEĎ ji mám zlomenou. Zde lze přeložit i doslovně: "Mám zlomenou nohu.")
- stav (zejména dlouhodobý) který započal v minulosti, ale **dosud trvá**:
I have lived here for 20 years. Bydlím tady (už) 20 let. (=TEĎ je to dvacet let, co tu bydlím. Doslovně: "Mám tu už 'odbydleno' 20 let.")
- něco, co se stalo v **období, které dosud trvá** (dnes, tento týden, tento rok, za můj život, atd.)
I have seen John twice today. Dnes jsem viděl Johna dvakrát. (=TEĎ už ho "mám viděného" dvakrát; TEĎ mám dvě pomyslné "čárky", že jsem ho viděl...)

2) Předpřítomný čas průběhový - *Present perfect continuous*

- liší se od prostého pouze tím, že v minulém přičestí není významové sloveso, ale **pomocné sloveso být (been)**; k významovému slovesu se přidává **koncovka -ing**

kladná oznamovací věta (*affirmative*)

- **podmět** + **have/has** + **minulé přičestí slovesa být (=been)** + **významové sloveso s koncovkou -ing**
I have been playing tennis.

otázka (*question*)

- **have/has** + **podmět** + **minulé přičestí slovesa být (=been)** + **významové sloveso s koncovkou -ing** + ?
Have you been playing tennis?

zápor (*negative*)

- **podmět** + **haven't/hasn't** + **minulé přičestí slovesa být (=been)** + **významové sloveso s koncovkou -ing**
I haven't been playing tennis.

použití

- děje, které začaly v minulosti a dosud trvají
I have been waiting here for two hours. Čekám tu (už) dvě hodiny. (Začal jsem čekat před dvěma hodinami a stále čekám.)
- děje, které právě skončily a jejich následky trvají
It has been raining. Pršelo. (Je mokro.)

Rozdíl mezi použitím předpřítomného času prostého a průběhového

- zatímco u **prosté** formy nás zajímá **výsledek** děje (jenž trvá v přítomnosti), u **průběhové** formy je podstatný **děj samotný** (který má nějaké následky v přítomnosti), nikoli jeho výsledek
Look at the nice white walls - I have painted my bedroom. Podívej na ty krásné bílé stěny - **vymaloval** jsem si pokoj. (Zde mluvčí poukazuje na výsledek své práce, jenž trvá v přítomnosti, neříká nic o činnosti samotné.)
Look at my dirty hands - I have been painting my bedroom. Podívej, jak mám špinavé ruce - **maloval** jsem si pokoj. (Zde dotyčný hovoří pouze o tom, že činnost vykonával a že její následky trvají v přítomnosti, nevíme ale nic o výsledku - jestli už pokoj vymaloval, nebo ne.)
- **prostý** předpřítomný čas použijeme, chceme-li říct, **kolik** (už) jsme něčeho udělali nebo **kolikrát** jsme (už) něco dělali, zatímco **průběhový**, říkáme-li, **jak dlouho** (už) něco probíhá
I have read ten books by Agatha Christie. Přečetl jsem (už) deset knih od Agathy Christie.
I have been to France twice. Ve Francii jsem (už) byl dvakrát.
- **POZNÁMKA:** tam, kde je v angličtině **prostá** forma předpřítomného času, bývá v češtině sloveso ve vidu **dokonavém** (udělal, vymaloval, přečetl...), průběhová forma se obvykle překládá pomocí slovesa ve vidu **nedokonavém** (dělal, maloval, četl...) nebo **přítomného času** (čekám už dvě hodiny...)

Situace, kdy se předpřítomný čas nesmí použít

- **pokud je udáno období, čas, kdy se daný děj stal, a toto období už skončilo** (loni, minulý měsíc, včera, v úterý, před minutou...)
- **pokud daný stav nebo následky už netrvaly** (ztratil jsem klíč, ale už jsem ho našel; bydlel jsem tu 20 let, ale teď už bydlím jinde...)
- **v takových situacích se použije MINULÝ ČAS**
I broke my leg, when I was 10. Zlomil jsem si nohu, když mi bylo 10.
(Nemohu přeci říct "Mám zlomenou nohu, když mi bylo 10.")
I lost my key, but now it is in my pocket. Ztratil jsem klíč, ale teď je v mé kapse.
(A ne: "Mám ztracený klíč...")
I lived in Prague for 20 years, but now I live in Příbram. Bydlel jsem v Praze 20 let, ale teď bydlím v Příbrami.

POZOR!

- Něco jiného je, chci-li říct, že jsem (už někdy v životě) bydlel v Praze (=TEĎ mám tu zkušenost, už tam "mám bydleno", V SOUČASNOSTI mám "odškrtnuto", že už jsem tam někdy V ŽIVOTĚ bydlel, můj život je zde to období, které dosud trvá...):
I have lived in Prague. Bydlel jsem (už někdy) v Praze.
- Pamatujte, že v předpřítomném čase se vždy mluví tak či onak o **SOUČASNÉM** stavu - **TEĎ** je situace taková, že jsem to či ono už (u)dělal, mám to odškrtnuto, započteno, splněno, mám onu pomyslnou "čárku"... Vždyť se nakonec předpřítomný čas anglicky jmenuje **PRESENT** perfect, neboli **PŘÍTOMNÉ** perfektnum.
- **POMŮCKA:** tam, kde je v angličtině předpřítomný čas, můžeme si v češtině často dosadit slovíčko **UŽ**, i když v angličtině být nemusí (Už jsem ho dnes viděl... Už jsem byl ve Francii dvakrát... Už jsem přečetl deset knih... Už tu čekám dvě hodiny...)